
Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 1

marzec 2011

Rada Biblioteczna

IX posiedzenie Rady Bibliotecznej odbyło się 25 stycznia 2011 r. Rada pozytywnie zaopiniowała wnioski o zatrudnienie Agnieszki Kowalczyk i Alicji Potockiej na stanowisku kustosza dyplomowanego oraz wniosek o awans Agaty Komsty na stanowisko kustosza.

Następnie podjęta została decyzja dotycząca powierzenia funkcji kierowników sekcji w Bibliotece Głównej Katarzynie Kopczyk, Wioletcie Ledzion i Marii Miller. Rada nie zaakceptowała wniosku o powierzenie funkcji kierownika sekcji Beacie Dobosz.

W dalszej części obrad akceptację Rady uzyskały wnioski o odznaczenie Ewy Araszkiewicz i Małgorzaty Waczyńskiej Złotym Medalem za Długoletnią Służbę oraz Agaty Komsty, Elżbiety Mroczek i Anny Radajewskiej Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę.

Rada Biblioteczna w głosowaniu jawnym zaakceptowała skład Zespołu ds. Audytu Systemu Biblioteczno-Informacyjnego Politechniki Warszawskiej, w skład którego weszli prof. Sławomir Tumański – przewodniczący, prof. Lech Łobocki, Aneta Jodłowska, Jan Zaleski, Elżbieta Gruszczyńska, Elżbieta Mroczek, Maria Piekarska, Iwona Socik, Jacek Trojanowski, Hanna Zdunek.

Ostatnie głosowanie dotyczyło sprawy uchylecia wniosku w sprawie przekształcenia Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych i Administracji w Filię Biblioteki Głównej.

(S.P.)

Regulamin funkcjonowania SBI PW

W dniu 23 lutego 2011 r. Senat PW podjął uchwałę (Uchwała Senatu nr 295/XLVII/2011 z dnia 23/02/2011) zatwierdzającą nowy **Regulamin funkcjonowania systemu biblioteczno-informacyjnego Politechniki Warszawskiej**. Sformułowanie tych zasad na nowo wynikało z konieczności aktualizacji zapisów Regulaminu przyjętego przez Senat 31 marca 1993 r. Nowe regulacje dotyczą sformułowania zadań dla biblioteki specjalistycznej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego jako całości. Jednym z nowych zadań wymienionych w dokumencie jest współdziałanie bibliotek w obsłudze zintegrowanego systemu bibliotecznego. Ponadto sprecyzowano niektóre z zadań

określone w poprzedniej wersji Regulaminu np. obszary współdziałania bibliotek SBI. Uchwalenie tego regulaminu było też konieczne w związku z przygotowanym nowym **Regulaminem udostępniania zbiorów i świadczenia usług informacyjnych systemu biblioteczno-informacyjnego Politechniki Warszawskiej**, który powołuje się na zapisy dotyczące całego SBI.

(elamr)

Regulamin udostępniania zbiorów

Uchwałą Senatu Politechniki Warszawskiej nr 206/XLVII/2011 z dnia 23 lutego 2011 r. został wprowadzony nowy **Regulamin udostępniania zbiorów i świadczenia usług informacyjnych Systemu Biblioteczno-Informacyjnego Politechniki Warszawskiej**.

Podstawowa zmiana dotyczy zasięgu obowiązywania Regulaminu - dotychczasowy obowiązywał tylko w agendach BG, a nowy dotyczy zasad udostępniania i usług informacyjnych świadczonych we wszystkich bibliotekach PW. Stwarza to szansę na lepszą współpracę bibliotek PW w zakresie obsługi użytkowników, a w konsekwencji na poprawę jakości świadczonych usług.

Druga nowość dotyczy rozszerzenia grupy osób, które mogą korzystać z usług i zbiorów BG PW oraz zwiększenia i lepszego określenia uprawnień użytkowników. Status użytkowników zarejestrowanych w zintegrowanym systemie bibliotecznym został określony następująco:

- pełny
- podstawowy
- elektroniczny
- ograniczony
- lokalny

Zakres usług dostępnych dla poszczególnego statusu użytkownika został określony literami alfabetu:

C - prawo do korzystania na miejscu ze zbiorów BG PW, w tym udostępnianych tu dokumentów elektronicznych

W - prawo do wypożyczenia dokumentów bibliotecznych drukowanych poza BG PW

E - dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych z dowolnego komputera

M – prawo do korzystania z usług wypożyczalni międzybibliotecznej BG PW

I - prawo do wypożyczeń drukowanych dokumentów bibliotecznych w instytucjach, z którymi PW zawarła umowę obejmującą świadczenie usług bibliotecznych. Pełny tekst regulaminu dostępny jest na stronie domowej biblioteki.

(W.L)

W lutym 2011 r. Rektor PW zatwierdził nowy *Cennik usług i opłat specjalnych w BG*. Bez zmian pozostała opłata specjalna za każdy dzień opóźnienia zwrotu wypożyczonej książki. Usługi informacyjne świadczone są dla pracowników i studentów PW bezpłatnie. Rozbudowano natomiast ofertę usług reprograficznych i digitalizacyjnych. Pełny tekst Cennika jest dostępny na stronie domowej biblioteki.

(J.St.)

Biblioteka Cyfrowa

Zawartość Biblioteki Cyfrowej Politechniki Warszawskiej (bcpw.bg.pw.edu.pl) przekroczyła w styczniu 2011 r. 2 tys. publikacji, w marcu było to już ponad 2100. Od maja 2006 r. Bibliotekę Cyfrową odwiedziło ponad 2 mln użytkowników.

W dwóch nowych kolekcjach **Historia Informatyki** mamy 376 publikacji związanych z historią informatyki, w kolekcji **Doktoraty** - 14 prac doktorskich. Najczęściej czytana jest praca Michała Mroczkiewicza *Badania nad zastosowaniem reakcji Ugiego do syntezy tripeptydów oraz peptoidów o aktywności biologicznej* – ponad 1280 wejść w ciągu roku.

W całym zasobie BCPW najczęściej czytana publikacją jest *Pełnotekstowy zbiór publikacji profesora Witolda Nowackiego* (226477 wyświetleń). Od kilku miesięcy dostępna jest też inna bibliografia pełnotekstowa - publikacje prof. Zdzisława Pawlaka (ponad 330 tekstów artykułów i książek pioniera polskiej informatyki, wybitnego specjalisty w dziedzinie informatyki teoretycznej, lingwistyki matematycznej, twórcy teorii zbiorów przybliżonych).

W związku z rokiem Marii Curie-Skłodowskiej została zdigitalizowana i jest dostępna w BCPW *Promieniotwórczość (Radioactive, 1934)* - polskie tłumaczenie wykładów Skłodowskiej wygłoszonych w ciągu kilku lat na Sorbonie oraz 39 numer czasopisma *Wszechświat* z 1899 r., z artykułem Skłodowskiej pod tytułem *Polon i rad. Odkrycie ich za pomocą promieni Becquerela*. Był to tekst odczytu wygłoszonego przez Skłodowską na Sorbonie 27 maja 1899 r.

W ramach współpracy z Biblioteką Wydziału MEiL zdigitalizowane zostały numery czasopisma *Lotnik i Automobilista* oraz niewydane przedwojenne *Prace Instytutu Aerodynamicznego PW*.

Publikacje zawarte w BCPW, dzięki przekazywaniu metadanych poprzez Federację Bibliotek Cyfrowych,

dostępne są też w Europeanie, portalu prac naukowych DART-Europe, a niebawem trafią również do WorldCat.

(M.M.)

Kształcenie kandydatów na bibliotekarzy dziedzinowych

W lutym bieżącego roku odbyły się spotkania dyrektora BG Jolanty Stępnia z Alicją Potocką, Małgorzatą Wornbard, Agnieszką Kowalczyk oraz osobami zaangażowanymi w projekt utworzenia stanowisk bibliotekarzy dziedzinowych: Mariolą Rymuzą, Martą Sadowską-Hinc, Jadwigą Siemiątkowską, Wiolettą Ledzion, Alicją Portachą. Celem spotkań było omówienie szczegółów współpracy kandydatów na bibliotekarzy dziedzinowych z Oddziałami Gromadzenia Druków Zwartych i Opracowania Druków Zwartych oraz sprecyzowanie warunków i etapów dalszego kształtowania umiejętności z zakresu gromadzenia i opracowania rzeczowego zbiorów. W wyniku rozmów określono formułę dalszego kształcenia.

Aktualnie w ramach projektu kształcą się 15 bibliotekarzy. Działania skupiają się na realizacji intensywnych działań w zakresie gromadzenia i opracowania rzeczowego. Szkolenia mają charakter indywidualnych spotkań z wyznaczonymi pracownikami Oddziału Gromadzenia Druków Zwartych i Oddziału Opracowania Druków Zwartych, podczas których uczestnicy wykorzystują w praktyce wiedzę zdobytą we wcześniejszych etapach szkolenia.

(apor)

W marcu w Oddziale Opracowania Druków Zwartych rozpoczęło się szkolenie kandydatów na bibliotekarzy dziedzinowych z zakresu opracowania rzeczowego. Zgłosiło się siedem osób z następujących dziedzin: budownictwo, elektrotechnika, informatyka, geodezja i kartografia, matematyka, inżynieria środowiska i transport. Kandydatki na bibliotekarzy dziedzinowych opracowały w marcu 21 książek.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że te przygotowania wymagają więcej czasu niż zaplanowano.

(A.M.K.)

Po przeprowadzonym remoncie oddano do użytku bibliotekarzy dziedzinowych pokój nr 10, który został wyposażony w nowe meble dla 3 nowych stanowisk pracy (w tym 2 stanowisk komputerowych). Dodatkowo bibliotekarze dziedzinowi mogą korzystać z pokoju nr 14, gdzie tymczasowo zainstalowano stanowisko komputerowe wyposażone w programy do graficznego opracowania materiałów na wystawy oraz do materiałów informacyjnych.

Oba pomieszczenia poprawią warunki pracy grupy bibliotekarzy dziedzinowych, którzy po kilku miesiącach

„tułaczki” uzyskali miejsce dla wykonywania powierzonych im prac. Lokalizacja pokoju ułatwia bezpośrednie kontakty z pracownikami sprawującymi nad nimi opiekę merytoryczną.

(J.St.)

Układ Działowy - reklasyfikacja

W Bibliotece Głównej kontynuowane są prace nad stworzeniem nowej struktury Układu Działowego. W ostatnim czasie wykonano techniczne zmiany w działach H i R oraz przemieszczono ich księgozbiory w pomieszczeniach z wolnym dostępem. Przygotowywana jest również struktura działu L, a całość prac w obrębie tego działu powinna zostać zakończona do końca maja.

(apor)

SOOP

Zespół ds. Okresowej Oceny Pracowników BG PW w Konsultacji z p. Karoliną Tymińską - psychologiem organizacji i pracy opracował ankietę *System Okresowej Oceny Pracowników - cel i sposób wdrożenia*. Ankieta dostępna była od 3 marca do 28 marca, składała się z 19 pytań i skierowana była do wszystkich pracowników BG PW.

Ankietę wypełniło 39 osób. Jedno z pytań ankiety dotyczyło potrzeby wprowadzenia SOOP w Bibliotece Głównej. 18 osób odpowiedziało, że System powinien być wprowadzony, 16 osób - nie powinien zostać wprowadzony, a dla 5 osób nie ma to żadnego znaczenia.

Opracowane wyniki całej ankiety zostaną udostępnione wszystkim pracownikom.

Bardzo dziękujemy tym, którzy ankietę wypełnili.

(I.R.)

BazTech

24 marca 2011 r. Biblioteka Główna gościła po raz kolejny pełnomocników Konsorcjum BazTech. Plan spotkania obejmował omówienie:

- sprawozdania merytoryczno-finansowego z prac wykonanych w ramach SPUB 2010 - finanse i zadania SPUB 2010 - zatwierdzenie wykonania i raport do ICM UW
- Umowy Konsorcjum na lata 2011-2014 oraz wybór Koordynatora
- planu zadań na rok 2011
- podjęcie kluczowych decyzji względem programu DeskLight - nowego narzędzia wprowadzania danych do bazy
- harmonogramu prac nad platformą Yadda
- aktualnego stanu bazy (statystyka, pełne teksty, bibliografie załącznikowe, nowe tytuły)

- spraw dotyczących bazy BazTOL - analiza portalu oraz plan dalszego rozwoju
- listu intencyjnego z Politechniki Częstochowskiej.

(A.C.)

Fotorejestr

Przez dwa miesiące w Oddziale Zbiorów Specjalnych trwały intensywne prace w ramach projektu *Fotorejestr*, które zrealizowano do końca marca tego roku.

Fotorejestr to wieloelementowy projekt tworzony przez Fundację Archeologii Fotografii we współpracy z Norweskim Technisk Museum, Narodowym Archiwum Cyfrowym oraz Domem Spotkań z Historią. Celem tego projektu jest budowa platformy internetowej zawierającej listę zbiorów fotograficznych na terenie Warszawy. Ten spis kolekcji fotograficznych to szczegółowy wykaz zbiorów rozproszonych w warszawskich instytucjach państwowych (muzeach, archiwach, bibliotekach) oraz - co jest przedsięwzięciem pionierskim - w zbiorach prywatnych.

Uczestniczyły w nim Teresa Gumołowska, Alina Połocka, Hanna Zdunek. Na potrzeby projektu wyodrębniono 3 grupy tematyczne: Architektura Sakralna, Architektura Drewniana, Sztuka Sakralna.

(T.G.)

Dary

W styczniu 2011 r. córka zmarłego prof. dr hab. Antoniego Adamczyka przekazała Bibliotece Głównej kolekcję książek (ok. 2000 vol.) z zakresu fizyki, matematyki i informatyki.

(J.Z.)

Biblioteka Wydziału Chemicznego otrzymała bezpłatnie od Polskiego Towarzystwa Chemicznego kilka tytułów czasopism wydawanych przez Wiley'a. PTCh jako członek konsorcjum wydawniczego Wiley otrzymuje czasopisma od wydawcy, ale nie dysponuje własną biblioteką. Takie rozwiązanie sprawi, że otrzymane czasopisma nie tylko zostaną udostępnione szerszej społeczności, ale również uzupełnią zbiory Biblioteki.

(A.C.)

Pierwszy kurs e-learningowy

W marcu przeprowadzona została pierwsza edycja kursu e-learningowego w zakresie programu RefWorks. Kurs był realizowany przez 2 tygodnie - od 9 marca do 23 marca br. Uczestniczyło w nim 16 pracowników Biblioteki, w tym grupa kandydatów na bibliotekarzy dziedzinowych.

RefWorks jest narzędziem pomocnym przy pisaniu wszelkich artykułów, referatów i prac naukowych. Pozwala na stworzenie własnej bazy bibliograficznej, w której można gromadzić pełne teksty artykułów lub linki do nich kierujące. Zostały w nim zaprezentowane materiały szkoleniowe w ramach 6 bloków tematycznych, m.in. zakładanie konta w programie, tworzenie i zarządzanie własną bazą, wybór stylu opisu bibliograficznego, tworzenie i formatowanie przypisów i bibliografii. Poszczególne moduły zawierają prezentacje w formacie PDF, filmy instruktażowe, a także zadania do wykonania.

Kurs jest zamieszczony na platformie szkoleniowej biblioteki „RefWorks - kurs”, jednak dostęp do niego mają tylko osoby zapisane.

Już teraz zapraszamy zainteresowane osoby do udziału w kolejnej edycji kursu. Na stronie domowej BG PW, w Aktualnościach wkrótce pojawi się informacja o zapisach i terminie jego rozpoczęcia.

Bardzo dziękujemy wszystkim uczestnikom pierwszej edycji kursu za zaangażowanie i wytrwałłość oraz za wszelkie uwagi odnośnie kursu zamieszczone w ankiecie ewaluacyjnej. Gratulujemy osiągniętych wyników.

(I.S., M.S.-H.)

Wykłady i warsztaty dla dyplomantów

Od listopada 2010 do marca br. w BG przeprowadzono serię szkoleń dla dyplomantów z Wydziału Inżynierii Chemicznej i Procesowej oraz Wydziału Chemicznego. Cykl obejmował wykłady i warsztaty z zakresu elektronicznych źródeł informacji dla chemików, w tym bazy SciFinder oraz narzędzia do gromadzenia literatury - programu RefWorks. Przeprowadzono ok. 80 godzin szkoleń. W każdym z nich uczestniczyło po kilkanaście osób, w sumie było to ok. 500 osób.

Szkolenia prowadziły: Anna Tonakiewicz-Kołosowska, Iwona Socik, Joanna Gola i Marta Sadowska-Hinc.

(M.S.-H.)

Rozbudowa Biblioteki Wydziału Inżynierii Lądowej

Zgodnie z decyzją nr 20/2011 Rektora Politechniki Warszawskiej z dnia 9 marca 2011 r. uruchomiona została inwestycja adaptacji kilku dotychczasowych sal dydaktycznych znajdujących się na VI piętrze gmachu Wydziału Inżynierii Lądowej na potrzeby biblioteki

wydziałowej. Inwestycja finansowana jest w ramach środków własnych Wydziału Inżynierii Lądowej. Zakupione zostały już nowe regały na wyposażenie biblioteki. Aktualnie prowadzone są procedury przygotowawcze do prac remontowo-budowlanych.

(E.P., B.G.)

Biblioteka Wydziału Mechanicznego Energetyki i Lotnictwa

Biblioteka Wydziału Mechanicznego Energetyki i Lotnictwa PW istnieje od 1956 r. Od początku istnienia aż do 2009 r. mieściła się w Instytucie Techniki Lotniczej i Mechaniki Stosowanej na pierwszym piętrze i zajmowała powierzchnię 120 m², a zbiory archiwalne mieściły się w szafach na korytarzu. W listopadzie 2009 r. biblioteka została przeniesiona do Instytutu Techniki Ciepłej i przez rok, w oczekiwaniu na adaptację pomieszczeń na potrzeby nowej biblioteki, znajdowała się w pomieszczeniach w piwnicy. Natomiast czytelnia funkcjonowała na czwartym piętrze na korytarzu.

We wrześniu 2010 r. ruszyły prace remontowe, a już pod koniec grudnia nowe pomieszczenia były gotowe do odbioru. Z początkiem nowego roku rozpoczęto przenoszenie zbiorów, by od 17 stycznia 2011 r. studenci mogli już korzystać z nowych pomieszczeń.

Powierzchnia biblioteki to ponad 320 m² znajdujących się na trzech poziomach. Na parterze mieści się czytelnia podzielona na trzy części: czytelnia komputerową, czytelnia do pracy w grupie, czytelnia do tzw. pracy cichej

oraz duże zaplecze wypożyczalni z najbardziej w danym okresie potrzebnymi księgozbiorem.

Na antresoli znajdują się dwa stanowiska do pracy dla bibliotekarzy, natomiast w piwnicy magazyn książek i czasopism, magazyn prac dyplomowych oraz pokój socjalny. Całość wyposażona została w nowe meble, a magazyny w regały kompaktowe i osuszacze powietrza, które same kontrolują wilgotność w pomieszczeniu. Niedawno został ogłoszony przetarg na komputery, które znajdują się w czytelni dla studentów.

26 stycznia 2011 r. w nowych pomieszczeniach Biblioteki odbyło się zebranie pracowników bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego PW, na którym zapoznano się z przebiegiem prowadzonych prac oraz problemami, które trzeba było rozwiązać w ich trakcie. W spotkaniu wzięł udział dziekan Wydziału MEiL prof. dr hab. inż. Jerzy Banaszek.

(M.P.)

Spotkania bibliotek SBI

26 stycznia w Bibliotece MEiL (zob. wyżej) oraz w BG 23 lutego i 23 marca odbyły się spotkania przedstawicieli bibliotek SBI, podczas których omawiano m.in. program statystyczny StatuS, który funkcjonuje w BG od 2010 r., a w roku 2011 będzie wdrażany w bibliotekach SBI. Na spotkaniu w marcu przedstawiono zebraną grupę bibliotekarzy dziedzinowych i omówiono zakres ich działania. Spotkanie miało na celu przybliżenie projektu szkolenia grupy bibliotekarzy dziedzinowych i wskazania zakresu ich bieżącej współpracy jednostkami SBI.

(J.St.)

Remonty

W styczniu 2011 r. zostało przekazane wzmocnione (mniejszy kąt nachylenia) wejście dla niepełnosprawnych w Gmachu Głównym w klatce D. Jest to jedyne miejsce w Gmachu Głównym umożliwiające wejście osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich. Zostało zrealizowane wg projektu prof. Konrada Kuczy-Kuczyńskiego, a powstało z inicjatywy Biblioteki Głównej.

4 marca 2011 r. JM Rektor PW prof. dr hab. inż. Włodzimierz Kurnik podpisał plan inwestycyjny na rok 2011, w którym został uwzględniony remont pomieszczeń magazynowych w DS Babilon z przeznaczeniem na magazyny Biblioteki Głównej.

(J.Z.)

Biblioteczne Centrum Zdalnej Edukacji

Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu posiada bogatą ofertę bezpłatnych kursów e-learningowych, dostępnych na platformie <http://moodle.wmbp.edu.pl/>. Poszczególne szkolenia odbywają się cyklicznie. Aby zapisać się na kurs należy najpierw założyć konto na platformie e-learningowej, a następnie zapisać się na wybrany kurs.

Tym razem polecamy *E-learning XML editor dla początkujących*. „Kurs ten jest skierowany do wszystkich, którzy chcą uatrakcyjnić realizację procesu dydaktycznego, wykorzystując interaktywne i multimedialne materiały dydaktyczne. Pozwala zdobyć niezbędną wiedzę do swobodnego korzystania z podstawowych możliwości programu *E-learning XML editor (eXe)* i wykorzystania ich w codziennej pracy edukacyjnej. *eXe* to edytor XHTML z polskim interfejsem, który pozwala na wprowadzenie dowolnych

danych i zapisanie ich w postaci strony internetowej”. W ostatniej edycji tego szkolenia uczestniczyły Joanna Gola i Marta Sadowska-Hinc.

(J.G.)

„Tytuł ujednoczony”

Oddział Opracowania Druków Zwartych informuje, że ukazał się trzeci numer kwartalnika *Tytuł ujednoczony* wydawanego przez Centrum NUKAT. Zachęcamy do lektury m. in. nowego cyklu artykułów *Warsztat katalogera*, w którym znaleźć można praktyczne wskazówki dotyczące współpracy z katalogiem NUKAT.

Kolejny tekst godny polecenia dotyczy idei sieci semantycznej i tzw. Linked data. Temat ten został dokładnie opisany w sprawozdaniu M. Miller i M. Wornbard z konferencji *Nowe trendy w technologii: biblioteki pomiędzy Web 2.0, siecią semantyczną i technikami wyszukiwawczymi* (Florence 2009), które ukazało się w pierwszym numerze *Bibliotekarza* w 2010 r. Skonfrontowanie obu tekstów daje pełniejszą wiedzę na temat sieci semantycznej, która ma zrewolucjonizować funkcjonowanie Internetu jako jednej globalnej bazy danych. Ponadto koledzy z Centrum NUKAT polecają wybór lektur dostępnych w bibliotekach cyfrowych. Do prawdziwych smaczków należą wymieniane przez autora wyboru prace Lorda Montagu ze zbiorów naszej Biblioteki Cyfrowej - *Tylko dla naprawde rasowych kierowców i Sztuka prowadzenia samochodu*.

Kwartalnik można znaleźć na stronie NUKAT w Zakładce O NUKAT - Kwartalnik.

(M.W.)

Prezentacje

Zasoby i nowości ProQuestu

16 marca br. w BG odbyło się spotkanie bibliotekarzy uczelni technicznych zorganizowane przez firmę ProQuest. Na spotkaniu Krzysztof Murawski omówił zasoby i narzędzia dostępne na nowej platformie ProQuestu oraz na platformie książek elektronicznych - Ebrary. Następnie Steve Smith zaprezentował nową platformę RefWorks. Spotkanie zakończyło wystąpienie Florina Craciuna z Serials Solutions, który przedstawił nowy produkt firmy - wyszukiwarke Summon, która umożliwia zintegrowane przeszukiwanie większości zasobów dostępnych w bibliotece.

Prezentacja EBSCO w BUW

11 marca br. grupa osób z BG PW, w tym osoby przygotowujące się do podjęcia zadań bibliotekarzy dziedzinowych, uczestniczyła w spotkaniu w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego, zorganizowanym przez firmę EBSCO Publishing. Zaprezentowano na nim m.in.

metawyszukiwarkę EBSCO Discovery Service (EDS). Jest to platforma umożliwiająca jednocześnie przeszukiwanie wielu zasobów elektronicznych dostępnych w bibliotece. Oprócz wystąpień przedstawiciele firmy swoimi doświadczeniami w pracy z metawyszukiwarką podzielili się pracownicy BUW.

(M.S.-H.)

Konferencje

Uwarunkowania prawne i technologiczne e-learningu i web-seminariów

11 stycznia 2011 r. odbyła się druga edycja seminarium CPI z cyklu **Informatyka w dydaktyce pt. Uwarunkowania prawne i technologiczne e-learningu i web-seminariów**. Omawiano m.in. prawne aspekty e-learningu, w tym zagadnienia związane z prawem autorskim i ochroną danych osobowych, zagadnienia teoretyczne związane z budowaniem szkoleń e-learningowych oraz aspekty praktyczne, w tym produkty służące budowie prezentacji, transmisji obrazu i dźwięku, systemy zarządzania treścią witryny. Ostatnia część seminarium poświęcona była zagadnieniom oceny opłacalności szkoleń prowadzonych drogą elektroniczną. W spotkaniu uczestniczyły Iwona Socik i Marta Sadowska-Hinc.

(M.S.-H.)

Problemy cyfryzacji dokumentów piśmienniczych

18 stycznia 2011 r. odbyło się w Warszawie seminarium **Problemy cyfryzacji dokumentów piśmienniczych w bibliotekach, muzeach i archiwach**. Była to XVII edycja seminarium z cyklu **Digitalizacja**, zorganizowana przez CPI.

Wykład wprowadzający *Digitalizacja: siew i żniwa* wygłosił dr Henryk Hollender (Uczelnia Łazarskiego), który zwrócił uwagę na zjawisko skrzyżowania Google Books z Europeana i wielokierunkowy labirynt wzajemnego linkowania. Zdaniem prelegenta polskie biblioteki cyfrowe są niekonsekwentne w doborze treści i prezentacji materiałów, nie stanowią pomocy w warsztacie naukowca, a projekty digitalizacji nie opierają się na przyjętej wcześniej, wypracowanej koncepcji, tylko na rozlicznych inicjatywach oddolnych. Zwrócił też uwagę na problem z metadanymi w przypadku obiektu rekonstruowanego i skrytykował brak ujednoczenia metadanych na przykładzie NUKATU, gdzie wyszukując jednego autora można otrzymać kilka różnych form zapisu danych dotyczących tego samego twórcy.

Jakość bibliotek cyfrowych oceniła Lidia Derfert-Wolf (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy) w wykładzie *Jak posługiwać się biblioteką cyfrową*. Stwierdziła, że najczęściej użytkowników trafia do bibliotek cyfrowych prosto z Google, nie mając

świadomości, że korzystają z serwisu biblioteki cyfrowej i nie zwracają uwagi na metadane.

Historię rozwoju polskich bibliotek cyfrowych i problemy związane z przyjętymi rozwiązaniami digitalizacyjnymi przedstawił Aleksander Trembowiecki z Koszalińskiej Biblioteki Publicznej w wykładzie *Biblioteki cyfrowe AD. 2010: kształtowanie paradygmatu*. Omawiając stosowane rozwiązania digitalizacyjne wymienił m.in. takie problemy jak: outsourcing, niedoceniecie procesu korekty materiału, słaby OCR, praktycznie brak wyboru platformy cyfrowej, tendencję do zakładania oddzielnych bibliotek cyfrowych, zamiast dołączania do już istniejących. Wskazał też na niedoceniecie niebezpieczeństwa związanego z ustawą o prawie autorskim. Jego zdaniem biblioteki nie są jeszcze pozywane, gdyż autorzy książek czy ich spadkobiercy po prostu nie wiedzą o istnieniu bibliotek cyfrowych.

Marcin Werla (PCSS) w wykładzie *Metadane dokumentów w bibliotekach cyfrowych* omówił problemy związane z długotrwałym przechowywaniem zbiorów cyfrowych. Przedstawił też problemy związane z tworzeniem metadanych, łączeniem informacji opisowych, technicznych i administracyjnych w kontekście agregowania metadanych do Europeany. Stwierdził, że przy interpretacji metadanych, wątpliwościach czy opisuje się obiekt źródłowy czy cyfrowy, należy kierować się użytecznością bibliotek cyfrowych, a więc dobrem użytkownika końcowego. Przedstawił też zalecany dla FBC schemat PLMET.

Niezwykle ciekawy był wykład Aleksandra Radwańskiego (Ossolineum) *Trendy technologiczne w rozwoju systemów digitalizacyjnych*. Prelegent, oprócz przedstawienia nowych metod i rozwiązań sprzętowych, zwrócił uwagę na wielowymiarowość digitalizacji. Digitalizacja pojmowana jest zazwyczaj jako literalna cyfryzacja obiektów, którą można utożsamiać praktycznie ze skanowaniem. Niezauważany jest cały złożony proces tworzenia, obróbki, zabezpieczania i udostępniania obiektów cyfrowych, których recepcja i społeczny obieg jest ostatecznym celem tego procesu. Zastanawiając się nad perspektywami rozwoju digitalizacji A. Radwański wyróżnił 2 możliwości: system hybrydowy i system zintegrowany z systemem bibliotecznym.

W wystąpieniach prelegentów pojawiła się pewna sprzeczność w krytyce bibliotek cyfrowych. Z jednej strony pojawił się zarzut, że biblioteki cyfrowe nie są dość wyspecjalizowane i nie stanowią pomocy w warsztacie pracy dla środowiska naukowego, z drugiej - że jednak są zbyt skomplikowane w terminologii i funkcjach, nie dość przyjazne dla zwykłego użytkownika. Wydaje się jednak, że głównym problemem jest chyba to, że polskie biblioteki cyfrowe nie są dość spopularyzowane wśród decydentów, dziennikarzy, a także naukowców. Natomiast są użytkowane i mają swoich odbiorców o czym świadczy fakt, podany przez Marcina Werłę (PCSS), że ruch

generowany przez Federację Polskich Bibliotek Cyfrowych jest niewiele mniejszy od użytkowników Europeany.

W seminarium wzięły udział Olga Giwer i Maria Miller.

(M.M.)

Systemy katalogowania i dokumentowania zbiorów muzealnych

1 lutego 2011 r. Centrum Promocji Informatyki zorganizowało X edycję seminarium z cyklu **Nowoczesne Muzea i Galerie** pt. **Systemy katalogowania i dokumentowania zbiorów muzealnych**.

Obrady prowadziła dr Agnieszka Seidel-Grzebińska z Uniwersytetu Wrocławskiego, która również wygłosiła wykład *Opis dóbr kultury – tradycja a digitalna współczesność*. Konferencja obejmowała takie zagadnienia jak międzynarodowe standardy opisu obiektów muzealnych, formaty, systemy katalogowania oraz archiwizacji zbiorów prezentowanych w muzeach.

Standaryzacji, która zapewnia ujednoczenie struktur danych i zasad opisu danych poświęcona została specjalna uwaga w referacie Wandy Klenczon z Biblioteki Narodowej. Podkreślono, że standardy gwarantują lepsze wyszukiwanie informacji, popularyzację i promocję zasobów, lepsze zarządzanie zbiorami oraz umożliwiają wymianę danych między instytucjami czy bazami danych. Uczestnicy obrad mieli okazję zapoznać się z międzynarodowymi standardami stosowanymi obecnie w środowisku muzealnym takim jak: Object ID, CDWA, LIDO.

Do ciekawszych wystąpień należy zaliczyć też wykład dr Marka Nahotko *Metadane na poziomie kolekcji muzealnych*. W referacie omówiono standardy opisu zabytków na poziomie kolekcji, które pozwolą na szerszy dostęp do zasobów w Internecie. Najpopularniejsze w tym zakresie wykorzystywane modele to RSLP i CIDOC CRM a także wspólny model dla bibliotek, archiwów i muzeów DCCAP.

Jednym z prelegentów był Robert Sitnik z Wydziału Mechatroniki Politechniki Warszawskiej, który zaprezentował System 3DMADMAC wykorzystywany w skanerze trójwymiarowym do archiwizacji przestrzennej dzieł sztuki.

Konferencja zakończyła się wykładami prawnymi: *Wykorzystanie przez muzea zbiorów do promocji i jako źródło dodatkowych dochodów oraz Rozpowszechnianie utworów w Internecie przez muzea*.

Materiały konferencyjne zostały przekazane do zbiorów BG PW (wersja papierowa oraz elektroniczna na CD-ROM).

W konferencji udział wzięły Maria Miller i Małgorzata Wornbard.

(M.W.)

Inny wymiar kartografii - tyflomapy

14 marca 2011 r. w Katedrze Kartografii WG i SR UW odbyło się otwarte seminarium **Inny wymiar kartografii - tyflomapy**. Wykład poprowadzili: Magdalena Rudnicka oraz Mariusz Olczyk, którzy opracowują mapy dla osób niewidzących i niedowidzących. Zaprezentowali techniki służące do odbioru przestrzeni na mapie stosowane dla tej wąskiej grupy odbiorców. Jest to głównie grafika wypukła i barwna. Podczas wykładu podkreślono, że mapy powstają przy współudziale takich osób, jak: kartograf, tyflopadaog, osoba słabo widząca oraz drukarz. Standardem jest stosowanie się do ścisłych wskazówek tyflopadaogów. Znaki na mapie powinny być ściśle określone, dostosowane do umiejętności postrzegania konkretnych znaków przez osoby słabo widzące i niedowidzące. Mapy są tworzone przy współudziale Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Państwowego Przedsiębiorstwa Kartograficznego im. Eugeniusza Romera, a także ze środków unijnych.

W seminarium uczestniczyła Małgorzata Kapica.

(M.K.)

Idea Otwartości Zasobów Wiedzy a Własność Intelektualna

25 marca 2011 r. Komitet Prognoz **Polska 2000 Plus** przy Prezydium PAN zorganizował seminarium poświęcone idei otwartego dostępu do zasobów nauki, w kontekście potrzeb i możliwości technicznych, z uwzględnieniem aspektów prawnych i ekonomicznych.

W Seminarium udział wzięła dyrektor Jolanta Stępnia

(J.St)

Odwiedzili nas

Oddział Informatyzacji odwiedzili przedstawiciele Biblioteki Instytutu Archeologii PAN, Instytutu Geodezji i Kartografii, Biblioteki WAT, Biblioteki PISM. Celem wizyt było uzyskanie porad i informacji o naszych doświadczeniach związanych z tworzeniem Biblioteki Cyfrowej, digitalizacji, stosowanych zasadach opisu, a także współpracy z katalogiem on-line.

(M.M.)

Oddział Informacji Naukowej odwiedzi:

- Veli-Pekka Hyttinen, Chemical Abstracts Service
- Krzysztof Murawski, Proquest
- Agata Jablonka i Piotr Gołkiewicz, Elsevier
- Linda Majerowicz, IPS

Podczas spotkań omawiano m.in. bieżące kwestie związane z subskrybowanymi bazami danych oraz oferty nowych produktów.

(M.S.-H.)